

Uppföljning miljööverenskommelser 2020

Karlstad kommun

Bakgrund

Miljööverenskommelser (MÖ) är ett initiativ från Länsstyrelsen i Värmlands län. MÖ lyfts i det Regionala åtgärdsprogrammet för miljömålen, som ett viktigt verktyg för att driva miljöarbetet framåt och synliggöra det åtgärdsarbete som sker. Länsstyrelsen i Värmlands län bjöd därför in länets kommuner för att teckna avtal för perioden 2018-2020. Detta som ett sätt att öka takten i miljö- och klimatarbetet och därmed öka möjligheterna att nå miljömålen i länet fram till 2020.

Kommunstyrelsen beslutade om Karlstads kommuns MÖ den 13 mars 2018.

Undertecknandet av MÖ mellan de värmländska kommunerna och Värmlands läns länsstyrelse gjordes den 20 mars 2018 på "Värmlands miljö- och klimatdag".

Länsstyrelsen har tillsammans med kommunerna gjort en prioritering av MÖ utifrån vilka av de regionala miljömålen som bedömdes som svårast att uppnå, och utifrån vilka områden där MÖ ansågs kunna öka möjligheterna till måluppfyllelse.

Följande fem fokusområden valdes ut:

1. Hälsa och livsstil
2. Hållbart brukande av skog- och odlingslandskap
3. Hållbar samhällsplanering
4. Minskad klimatpåverkan
5. Hållbar vattenförvaltning

Uppföljning

Uppföljning av MÖ sker enligt den så kallade GHPE-modellen, vilket innebär att genomförandegraden av åtgärderna klassas i en 4-gradig skala enligt följande:

G = Genomförd helt eller i huvudsak genomfört eller pågår kontinuerligt

H = Genomförd till hälften eller mer

P = Påbörjad men ännu inte gjort hälften

E = Inte påbörjad

Uppföljning miljööverenskommelser 2020

Karlstad kommun

Fokusområde 1: Hälsa och livsstil

Åtgärder Karlstad kommun	GHPE 2020	Kommentar 2020
Minska användningen och spridningen av plast Ansvarig: MF -Genomför en kartläggning och analys av hur stor användningen är, och till vad olika plastprodukter används i koncernen -Utred vilka alternativa produkter till plastprodukter som finns på marknaden -Revidera åtgärdsområde plaster med åtgärder utifrån resultat av analys och Naturvårdsverkets rapport om mikroplaster.	G G P	En kartläggning och analys har gjorts av hur stor användningen är, och till vad olika plastprodukter används i koncernen. Förslag på åtgärder har presenterats. En utredning har gjorts av vilka alternativa produkter till plastprodukter som finns på marknaden. Separat projekt, för att minska spridningen av fossila mikroplaster från konstgräsplaner, har påbörjats.
Minska användningen och spridningen av plast Ansvarig: TFF och KFF Fortsätt arbetet med att ta fram underlag för att ställa rätt miljökrav vid upphandling av konstgräs.	H	Kemikaliehandlingsplan för 2019-2025 har fastställts. I planen finns åtgärder för plastreducering som också innefattar konstgräsplaner Deltar i forskningsprojektet BioPitch för att utveckla ett bionedbrytbart granulat, Deltar i Beställargruppen för kontgräs hos NVV. Beviljat bidrag 1,2 Mkr från NVV till att minska läckage mikroplast. Inventering alla planer genomförd. Tagit fram folder till fotbollsföreningar för att få spelare att sopa av sig på planen. Konkreta åtgärder påbörjade mars 2020. Klart till sommaren. Stänkskydd, silar, staket, borststationer. Bionedbrytbart granulat BioFill på Västerstrands IP byts ut mars 2020 pga alltför stor avdrift med elever in i skolan. Nytt sandbaserat material BioFlex med 5 ggr högre densitet så att det ligger still. Endast 2% plastinnehåll. Till Västerstrands IP kommer det att tas fram lite större modell av skoborste, för att förhindra Granulitet ut från planen och in i skolan och ut i vår natur.

Uppföljning miljööverenskommelser 2020

Karlstad kommun

		Tjänsteskrivelse till TFN, KFN och TU med bred beskrivning av konstgräsfrågan och förslag att TFN beställer framtagande av en handlingsplan för konstgräs.
Främja cirkulär ekonomi Ansvarig: MF Ta initiativ till tvärssektoriell samverkan med representanter från näringsliv, föreningsliv och kommunen för att möta och främja utvecklingen av cirkulär ekonomi.	H	<p>Projektet <i>Karlstad delar</i> är en satsning från Karlstads kommun, tillsammans med samverkanspartners, för att utveckla delningsekonomin, andrahandsmarknaden och reparationsverksamheter.</p> <p>Karlstad delar genomförs inom ett nationellt projekt kallat <u>Sharing Cities Sweden</u> (slut aug 2021), finansierat av Viable Cities. Karlstad delar kommer särskilt att bidra till det nationella projektet genom att utforska hur delningsekonomin kan utvecklas i små- och medelstora städer, inte bara i stadskärnorna.</p> <p>https://karlstad.se/Miljo-och-Energi/det-har-jobbar-karlstad-med/karlstad-delar/</p> <p>Projektet är halvögs in och har samlat många olika lokala aktörer och stärkt nätverken kring delningsekonomi och cirkulär ekonomi. Exempelvis har detta gjorts inom ramen för Mötesplats för Social Innovation Värmland, Smarta Kartan och genom workshops.</p>

Fokusområde 2: Hållbart brukande av skogs- och odlingslandskap

Åtgärder Karlstad kommun	GHPE 2020	Kommentar 2020
Restaurering av naturmiljöer Ansvarig: TFF Förbättra för rödlistade arter	G	<p>Tre naturbetesmarker på kommunens mark har restaurerats (Vänsberg, Vålbergsskogen, Sanna).</p> <p>6 st småvatten har restaurerats och ett nytt småvatten har skapats.</p> <p>Ung gran har röjts bort inom det kommunala naturreservatet Niklasdals lövskog (12 ha).</p> <p>Herröns våtmark har fått en ny skötselplan med riktade åtgärder för att stärka förutsättningarna för fågellivet. Röjningsarbete har gjorts för att öka kontakten med våtmarken men även för att skapa fler öppna ytor med låg vegetation som är gynnsamt för ett flertal vadarfåglar.</p>

Uppföljning miljööverenskommelser 2020

Karlstad kommun

		Röjning kring gamla tallar med förekomst av eller potential för reliktböck håller på att röjas fram på olika platser i och kring Karlstad.
Skydd av natur Ansvarig: TFF Färdigställa de påbörjade naturreservaten Ölmans ravinskoget och Skutberget	P	Arbetet med Ölman pågår och planeras bli färdigt under 2020. Reservatsbildningen på Skutberget ska enligt beslut i KF dec 2019 avvakta framtagandet av en detaljplan i området.

Fokusområde 3: Hållbar samhällsplanering

Åtgärder Karlstad kommun	GHPE 2020	Kommentar 2020
Kunskapsuppbyggnad inom klimatförändringarnas effekter på samhället Ansvarig: KLK Kommunen har genomfört en risk- och konsekvensanalys gällande hur ett förändrat klimat kommer att påverka Karlstad. I det fortsatta klimatarbetet ska kommunen fortsätta med den interna kunskapsuppbyggnaden och strukturera underlaget på en gemensam plattform där senaste underlag finns uppdaterad och tillgänglig för tjänstepersoner.	P	En workshop har hållits där verksamheter och bolag deltog där syftet var att belysa vilka hot deras verksamheter står inför kopplade till klimatförändringar. En ny workshop/träff ska planeras in i det nätverk som startats. Där verksamheterna ska få berätta om det gjorts klimatanpassningsåtgärder sedan förra träffen. Tanken med detta nätverk är att få till en process som leder till ökad kunskap och ett eget klimatanpassningsarbete ute i verksamheterna. Detta rör sig alltså om en löpande process och ett arbetssätt som är svårt sätta ett "färdig-datum" på.
	H	En enkät gick ut till hela körcern Karlstads kommun, alla förvaltningar och bolag (inte endast "mjuka" verksamheter). I enkäten fick bolagen och förvaltningarna redogöra för vad klimatanpassning betyder utifrån deras verksamhet och specifikt utgå från den varma sommaren 2018 som ett faktiskt exempel.
	E	Arbetet med en gemensam kunskapsplattform har inte påbörjats. Men det finns en idé om att det ska bli en del av den kunskapsuppbyggnad och arbete som verksamheterna gör i sitt klimatanpassningsarbete.

Uppföljning miljööverenskommelser 2020

Karlstad kommun

Den fysiska planeringen ska bidra till ett mer hållbart samhälle Ansvarig: SBF Hållbarhetsperspektiven ska belysas och värderas i samtliga detaljplaner.	G	Hållbarhetsfrågor är en viktig utgångspunkt i alla detaljplaner. Effekter beskrivs i konsekvensbeskrivning eller separat MKB
--	---	--

Fokusområde 4: Minskad klimatpåverkan

Åtgärder Karlstad kommun	GHPE 2020	Kommentar 2020
Utbyggnad av laddinfrastruktur Ansvarig: KES Ta fram affärsmodell för utbyggnad av laddinfrastruktur. Genomföra utbyggnad av laddplatser enligt framtagen affärsmodell, med målet att 5 procent av kommunens egna p-platser ska förses med laddmöjlighet till och med 2020.	H	Affärsmodellen är klar. Utbyggnationen av laddinfrastruktur fortskred under 2019 och vi summerar till totalt 64st laddpunkter färdigställda. Under 2020 går vi in i vår tredje etapp av utbyggnationen och vi har tillsammans med delaktiga kommunala förvaltningar och bolag hittat ytterligare strategiska platser för att förse Karlstad bor samt resande med möjligheten till laddning av elbil, arbetet fortskrider emot målen.
Hållbart resande Ansvarig: MF Vidareutveckling av EU-projektet "Hållbart resande i ett växande Värmland" tillsammans med regionala aktörer och kommuner i Värmland.	G	Eu- projektet avslutades december 2019. Plan för fortsatt regional funktion efter 2019 har beslutats av styrgruppen i projektet. Behovsutredning för kommuner i Värmland är genomförd. Utredningen visar på ett stort behov av fortsatt kunskapshöjande aktiviteter för mobility management samt kommunövergripande aktiviteter och samverkan. Rapport finns på projektets hemsida

Uppföljning miljööverenskommelser 2020

Karlstad kommun

<p>Ökat cyklande Ansvarig: KLK Fortsätta erbjuda personalcyklar till kommunens anställda.</p>	G	<p>Sedan starten hösten 2017 har cirka 1 000 medarbetare beställt personalcykel. Varje höst och vår erbjuds nya beställningsomgångar. Cykelutbudet anpassas löpande för att så långt som möjligt passa alla målgrupper.</p>
<p>Ökat cyklande Ansvarig: TFF Genomföra åtgärder enligt cykelplanen.</p>	G	<p>Cykelplanen antogs 2014. Många av Cykelplanens åtgärder är integrerade i det löpande arbetet, som att samla in statistik, delta i Kommunvelometern och genomföra kampanjer och kommunikationsinsatser. Av de nya länkar som pekas ut i cykelvägnätet är Olsättersgatan-Lingonstigen, Graningevägen och Skolgatan i Molkom färdigställda. Cykelväg Granitvägen-Gravaleden klar. Cykelväg på Ringgatan Råtorp klar 2020, på Älvåkersgatan 2021. Avbruten upphandling och ny kostnadsutredning för GC-bro Råtorp-Färjestad.</p> <p>Cykelplanen är inte reviderad, men en större uppföljning av nuvarande cykelplan genomförs under 2020.</p>
<p>Klimatsmart mat Ansvarig: BUF Arbeta för allsidiga, näringsriktiga och hållbara måltider med större andel vegetabilier med fokus på svenskt och närmast producerat, samt minska matsvinnet.</p>	<p>G</p> <p>G</p> <p>P</p>	<p>Avslutat projektet klimatsmart mat (2015-2018) med resultaten 46% minskat matsvinn i skolorna, 42% minskning av klimatpåverkan från köttinköp, 241 informationsaktiviteter däribland kampanjer mot elever och utbildningar för måltidspersonal. Fler vegetariska rätter på matsedlarna. Helvegetariska bufféer på några skolor. Avslutat projektet Närproducerat i storkök. Resulterade i en kartläggning av lokala producenter och en kokbok med recept och beskrivning av lokala produkter. Övergripande matsvinnsmätning i oktober 2019 visar att svinnet ligger kvar på samma nivå som vid avslutning av projektet Klimatsmart mat.</p> <p>Möjlighet att köpa matlåda av det som finns kvar i serveringar har införts på alla enheter. Samarbete med livsmedelsbutiker har inletts för att ta hand om varor som de inte kan sälja.</p> <p>Klimatpåverkan från inköpta livsmedel har för 2019 minskat jämfört med 2018 Temavecka med fokus hållbarhet och vegetariska rätter v19 i hela kommunens måltidsverksamhet.</p> <p>Upphandlingen Nära Mat genomförd och möjliggör köp av lokala råvaror/produkter till kök</p>

Uppföljning miljööverenskommelser 2020

Karlstad kommun

Fokusområde 5: Hållbar vattenförvaltning

Åtgärder Karlstad kommun	GHPE 2020	Kommentar 2020
Vattenskyddsområden Ansvarig: MF Kommunen ska anordna skydd för allmänna och enskilda dricksvattentäkt och informera huvudmän för större enskilda vattentäkter om behovet av skyddsområden.	E	Åtgärder vad avser skydd av allmänna och större enskilda vattentäkter genomförs av respektive huvudman. Tillsyn för att skyddsåtgärder genomförs, bedrivs inom ramen för ordinarie tillsyn enligt lagstiftning. Åtgärden behöver eventuellt formuleras om.
Vattenskyddsområden Ansvarig: TFF Kommunen ska ha aktuella vattenskyddsområden och skyddsföreskrifter för kommunens allmänna vattentäkter.	H	Översyn av Sandtorps (Brattforsheden) och Älvsbacka vattentäkter återstår. Detsamma gäller Ulvsby vattentäkt, men det verket kommer att kopplas bort inom ett par år då VA-försörjning byggts ut till Vallargärdet. Övriga vattentäkter är hanterade. För Karlstads-Grums Vattenverksförbunds räkning är förslag till vattenskyddsområde för Mellerudstorps och Törne vattentäkter inlämnade till Länsstyrelsen i maj 2019.
Kompletterande fråga 2020: Finns det några ytterligare beslutade och önskvärda åtgärder inom miljöområdet som kommunen har börjat jobba med som inte täcks in av de nuvarande miljööverenskommelserna?		Nedan följer ett urval av aktuella exempel från Karlstads kommun: Ny översiktsplan - Hur ska Karlstad se ut 2050? Karlstads kommun har börjat arbetet med att ta fram en ny översiktsplan som sträcker sig fram till år 2050. Vi behöver en sammanhållen och långsiktigt hållbar plan och utveckling av Karlstad. Utmaningarna är stora. Hur ska vi göra plats för 20 000-30 000 nya bostäder och annan verksamhet fram till 2050 och samtidigt behålla mark som är viktig för exempelvis rekreation? Vi behöver hitta smartare sätt att resa på både långa och korta avstånd, och fler måste välja tåg, buss, cykel och gång istället för att som idag av gammal vana välja bil. Hur klimatsmart är vår kommun? Karlstads kommun har som ett övergripande mål i kommunens strategiska plan att bli en fossilfri kommun, En utredning har genomförts som beskriver vilka utmaningar och möjligheter som

Uppföljning miljööverenskommelser 2020

Karlstad kommun

	<p>kommunen står inför i det fortsatta arbetet inom klimatområdet. Utredningen är ett underlag för kommunkoncernens arbete inom klimatområdet. Många aktiviteter pågår för att uppnå målet.</p> <p>Jakobsberg - grön stadsdel för en hållbar framtid En ny stadsdel med cirka 4000 bostäder, service, handel, skola och förskolor, torg liksom parker, natur och rekreationsområden. Det kommer bli en grön stadsdel med förutsättningar för mindre påverkan på miljön än andra stadsdelar. Mobilitetscenter kommer att samla busshållplatser, cykel- och bilpooler och parkeringsplatser så att det blir lätt att resa grönt. I den här stadsdelen skapar vi även förutsättningar för återbruk, att grannar kan dela verktyg och fordon och ha mindre påverkan på miljön än andra stadsdelar.</p> <p>Miljöenkät till alla medarbetare i koncernen Miljöförvaltningen planerar att skicka ut en enkät till alla medarbetare i koncernen Karlstads kommun. Enkäten kommer ställa frågor om hur vi som arbetar i kommunen reser, agerar på arbetsplatsen och vad vi tycker om vårt miljöarbete. Syftet är ge kommunen och verksamheterna ett underlag för verksamhetsutveckling inom miljöområdet utifrån våra miljömål. Utifrån resultatet kommer det vara möjligt för varje verksamhet att få ut resultatet för hur just ni har svarat för att kunna göra egna åtgärder. <i>Miljöenkäten och annat underlag kommer att göras tillgängligt för intresserade kommunen</i></p> <p>Processmetod för kommunen att tänka klimatsmart Karlstads kommun håller på med att ta fram en metod för att hjälpa kommunes verksamheter att fatta smarta beslut för att minska sin klimatpåverkan. Metoden riktar sig till nyckelpersoner i verksamheterna som kan påverka beslut. Med hjälp av pengar från Energimyndigheten driver miljöförvaltningen nu projektet "Klimatsmart resurshantering". Projektet ska resultera i en metod som ska höja förmågan ute i alla verksamheter att ställa om. Genom denna kompetenshöjning får kommunen bättre beslutsunderlag för klimatsmarta beslut, som även ofta sparar resurser ekonomisk Projektet avslutas okt 2020. <i>Processmetoden kommer göras tillgänglig för andra intresserade kommuner</i></p> <p>Cirkulär ekonomi/delningsekonomi Byggåterbruksbutik med arbetsnamnet Sola Byggåterbruk håller på att starta upp</p>
--	--

Uppföljning miljööverenskommelser 2020

Karlstad kommun

		<p>Byter ut kontinuerligt gatu- och motionsspårsbelysning till LED-lampor</p> <p>Revidering av kommunens klimatväxling med nya avgiftsnivåer</p> <p>Revidering av kommunens riktlinjer för tjänsteresor</p> <p>Parkeringsledningssystem för att minska söktrafiken i centrum</p> <p>Gemensam elbilspool för kommunanställda och allmänhet</p> <p>Påböjdat arbete med dagvattenstrategi</p>
--	--	--